

Què és el document pont?

El text consolidat de la Llei **Orgànica 2/2006**, de 3 de maig d'Educació (LOE) presenta una nova configuració del currículum en què les àrees s'organitzen en assignatures troncales, específiques i de lliure configuració autonòmica, i es trasllada l'èmfasi des dels continguts als criteris d'avaluació. Amb aquest objectiu, s'incorpora un nou element: els estàndards d'aprenentatge, vinculats a proves individualitzades estandarditzades comparables.

El Reial **Decret 126/2014**, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària, desenvolupa els currículums bàsics de les diferents assignatures troncales i específiques. Cada currículum s'ha organitzat partint dels objectius propis de les etapes així com de les competències, per mitjà de la configuració de blocs de continguts en les àrees troncales, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable en totes les àrees. Tots aquests elements seran referents en el disseny de la concreció curricular i en la programació docent. Cal destacar que, per primera vegada, els elements del currículum es presenten relacionats entre si.

D'altra banda, la nova redacció de la LOE modifica la relació de competències cenyint-se més a la Recomanació del Parlament Europeu i del Consell de 18 de desembre de 2006 sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent (2006/962/CE). El desenvolupament de les competències clau es torna obligatori tant per a l'Ensenyament bàsic com per a l'etapa de Batxillerat i per a l'Educació Professional Bàsica. Aquesta nova proposta és coherent amb els objectius del Pla Estratègic per a la Formació i l'Ocupació de l'espai europeu (ET2020), però és a més un element clau per a la lluita contra el fracàs escolar i per a fomentar l'ocupabilitat: "S'adopta la denominació de les competències clau definides per la Unió Europea. Es considera que «les competències clau són aquelles que totes les persones precisen per a la seua realització i desenrotllament personal, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació». S'identifiquen set competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i es descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cadascuna d'elles".

El marc de referència de la recomanació europea estableix huit competències clau. El text consolidat de la LOE arreplega aquesta proposta, però uneix la competència en comunicació en la llengua materna amb la competència en comunicació en llengües estrangeres, denominant-la

competència en comunicació lingüística. Per a la resta de les competències manté la mateixa denominació que se'ls dóna en el marc de referència. L'Orde **ECD/65/2015** de 21 de gener, en la que es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, Secundària Obligatòria i Batxillerat, en l'annex I, fa una detallada descripció de cadascuna de les competències clau.

Les competències del currículum són, per tant, les següents:

Comunicació lingüística. CCLI

Competència matemàtica i competències bàsiques en Ciència i tecnologia. CMCT

Competència digital. CD

Aprendre a aprendre. CAA

Competències socials i cíviques. CSC

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. SIEE

Consciència i expressions culturals. CEC

“Per a una adquisició eficaç de les competències i la seua integració efectiva en el currículum, hauran de dissenyar-se activitats d'aprenentatge integrades que permeten l'alumnat avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps. Es potenciarà el desenvolupament de les competències Comunicació lingüística, Competència matemàtica i competències bàsiques en Ciència i tecnologia.”

El document que presentem ha estat elaborat pel Servei de Formació del Professorat de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Investigació de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. Aquest document pretén ser un instrument que facilite al professorat el pas del currículum prescrit en el Decret **108/2014** a les programacions didàctiques de les diferents àrees de l'Educació Primària i a l'elaboració de la Unitats didàctiques que es desenvolupen a les aules. És per tant un document pont.

Les instruccions d'inici de curs per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Primària, estableixen la concreció dels currículums, amb la necessària inclusió dels elements transversals establerts per la normativa vigent, com un dels elements principals dels Projectes Educatius dels centres. A més la Programació General Anual arreplega el conjunt d'actuacions derivades de les decisions adoptades en el projecte educatiu elaborat al

centre i la concreció del currículum. Quan les citades instruccions es refereixen a l'Educació Primària, les programacions didàctiques hauran de concretar els apartats indicats en el capítol IV, article 11 del Decret **108/2014**, de 4 de juliol pel que estableix el currículum i desenrotlla l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

Aquest document conté una part de la concreció curricular de l'etapa d'Educació Primària i proposa una estructura relacional dels elements prescriptius del currículum; objectius d'etapa, continguts, criteris d'avaluació, estàndards d'aprenentatge i competències clau. L'estructura relacional que presenta el document permet fer explícita la integració de les competències en el currículum incorporant un nou element de caràcter orientatiu amb què es relacionen les competències: els indicadors d'èxit

Tal com els defineix el Text refós de la LOE, els estàndards d'aprenentatge avaluable són especificacions dels criteris d'avaluació que permeten definir els resultats d'aprenentatge; concreten el que l'alumne ha de saber, comprendre i saber fer en cada àrea. Els estàndards, per tant, han de ser observables, mesurables i avaluables i han de permetre graduar el rendiment o èxit aconseguit. El seu disseny ha de contribuir i facilitar el disseny de proves estandarditzades i comparables. El Reial **Decret 126/2014** descriu únicament els estàndards d'aprenentatge al finalitzar l'etapa d'Educació Primària, i són d'exclusiva competència del Govern, tant per a les àrees troncales com per a les específiques.

Els indicadors d'èxit estan elaborats a partir dels criteris d'avaluació i són l'element que fa possible graduar per a cada nivell de l'etapa el rendiment o èxit que l'alumnat ha d'aconseguir. Garanteixen per tant que al finalitzar l'etapa s'assoleixen també els resultats d'aprenentatge que determinen els estàndards relacionats amb cadascun dels criteris d'avaluació de què parteixen.

Són elements elaborats tant per a la instrucció com per a l'avaluació dels aprenentatges integrats en les unitats didàctiques de les programacions d'aula. Igual que els criteris d'avaluació, els indicadors d'èxit estan redactats en termes competencials com a resultats d'aprenentatge i inclouen processos de diferent nivell de complexitat, continguts de diversos tipus i contextos de realització adequats a la naturalesa de l'execució dels aprenentatges que evidencien amb l'objecte de possibilitar-ne l'observació i avaluació en contextos reals. S'han seqüenciat, com els criteris d'avaluació, de forma progressiva i diferenciada per a facilitar la identificació i avaluació

dels aprenentatges bàsics de cada nivell, permetent així l'atenció a la diversitat des de les programacions d'aula i la continuïtat dels aprenentatges entre els nivells de l'etapa d'Educació Primària i amb l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria.

Els indicadors d'èxit, en concretar de forma precisa i detallada els resultats d'aprenentatge que ha d'assolir l'alumnat, es poden relacionar amb les competències amb més precisió que els criteris d'avaluació de què parteixen, fent possible la programació i avaluació conjunta de continguts i competències.

El caràcter orientatiu dels indicadors d'èxit permetrà als centres adaptar-los al seu context i alinear-los amb els seus plantejaments metodològics. Ara bé, si els equips docents decideixen realitzar aquesta tasca, han de posar especial atenció en no desvirtuar la relació dels indicadors d'èxit amb les competències que apareixen relacionades amb els criteris d'avaluació i respectar la progressió diferenciada amb què s'han seqüenciat per a facilitar l'atenció a la diversitat.

El document es presenta en un format que permet visualitzar la progressió dels elements que interrelaciona al llarg de tots els nivells de l'etapa. Permet visualitzar també, per a cadascun dels indicadors d'èxit, els nivells de competència que faran possible la programació i avaluació dels aprenentatges de reforç o ampliació i realitzar les adaptacions curriculars individuals significatives per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, facilitant així la seua inclusió.

El document, a més, permet que a partir d'ell s'elaboren les concrecions curriculars de nivell que formaran part de les programacions didàctiques. D'aquesta manera es presenten els elements del currículum del àrea amb una estructura relacional que integre les competències clau i faça visibles les relacions d'aquests elements amb els estàndards d'aprenentatge i els objectius generals d'etapa.

A partir dels indicadors d'èxit, sempre vinculats als criteris d'avaluació a través dels seus identificadors (sigles i numeració), s'han construït els perfils d'àrea a què fa esment l'Orde ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat.

De la mateixa manera, a partir dels criteris d'avaluació i els indicadors d'èxit, es poden construir els perfils de cadascuna de les competències per a cada nivell educatiu. Aquests perfils competencials permeten establir de forma precisa la contribució que cada matèria realitza al desenvolupament de cadascuna de les competències clau des de cada nivell.

Els perfils de competència poden contribuir també a la necessària alineació de les avaluacions externes amb les avaluacions curriculars i facilitar al professorat l'elaboració del informes individualitzats de qualsevol nivell, especialment al finalitzar l'etapa d'Educació Primària, on s'especifica el grau d'adquisició de les competències per part de l'alumnat.

.